

Očekává se, že podniky v první fázi osvojování nového ekonomického mechanismu se budou zbavovat neproduktivních zdrojů – tj. pracovních sil, sociální infrastruktury, podnikových sociálních služeb, ale i svých rezerv a zásob. Před národními výbory bude stát úkol absorbovat některé z těchto přebytkových zdrojů. Na tento úkol však nejsou připraveny nejen z hlediska organizační role. Tento vývoj může narušit dosavadní kontinuitu místní politiky. V současné době se diskutuje takových otázek celá řada (otázky souvisejí se zvyšováním samostatnosti podniků a národních výborů, s rozvojem ekonomických a právních nástrojů řízení, se zapojením demokratizačních mechanismů aj.). Pro výzkum bude neobvykle obtížné formulovat správná doporučení, a to nejen pro nedostatek informací o procesech probíhajících mezi institucionálními tvůrci životních a pracovních podmínek v místech (tj. o vztazích mezi podniky a národními výbory). Významný nedostatek poznatků o chování a reakcích třetího partnera (tj. obyvatelstva či veřejnosti) neumožní výzkumu nalézt odpovídající instrumenty pro naplnění metodologického a politického postulátu – zvýšit účast občanů na správě a řízení země.

Literatura

- Bočková-Premusová, J. a kol.: *Topografie sociálních aktivit průmyslových podniků v Ostravě*. Ostrava, Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst 1973.
- Bočková-Premusová, J. a kol.: *Racionalizace řízení vybraných sociálních procesů ovlivňujících územní politiku národních výborů*. Ostrava, Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst 1975.
- Illner, M.: *Dilemata při hodnocení sociálních podmínek území*. Sociologie města a bydlení 1988, č. 3.
- Illner, M. – Jungmann, B.: *Sociální analýza okresu Trutnov*. Pardubice, Dům techniky ČSVTS 1977.
- Illner, M. a kol.: *Územní aspekty sociálního rozvoje*. In: Prognóza sociálního rozvoje ČSSR. Praha, ÚFS CSAV 1987.
- Illner, M. – Jungmann, B.: *Výzkum městských národních výborů I. a II. kategorie*. Praha–Pardubice, Ústav státní správy a Dům techniky ČSVTS 1988.
- Jungmann, B.: *Vztahy mezi podnikovou a územní sférou v oblasti sociálního rozvoje*. Expertní šetření. Praha, Výzkumný ústav sociálního rozvoje a práce 1985.
- Maráček, J. a kol.: *Metodické aspekty kádrového, personálního a sociálního rozvoje pracovních kolektivů*. Ostrava, Výzkumný ústav hutnictví železa 1985.
- Maráček, J. a kol.: *Podnik a komunita*. Ostrava, Výzkumný ústav hutnictví železa 1985.
- Marx, K.: *Spisy*, č. 2. Praha, Svoboda 1977.
- Mihalík, J. a kol.: *Sociální analýza okresu Trnava*. Trnava, Okresní národní výbor 1978.
- Premusová, J. a kol.: *Koncepce normativního přístupu k vybraným sociálním službám koncernu SHD*. Ostrava, Výzkumný ústav palivoenergetického komplexu 1984.
- Premusová, J.: *Řízení sociálního rozvoje resortu paliv a energetiky ve vybrané aglomeraci*. Závěrečná zpráva. Ostrava, Výzkumný ústav palivoenergetického komplexu 1985.
- Premusová, J. a kol.: *Výzkum způsobů spolupráce mezi podniky koncernu SHD a národními výbory*. Ostrava, Výzkumný ústav palivoenergetického komplexu 1983.
- Tomeš, I. a kol.: *Normy a normativy sociálního vybavení podniku*. Praha, Technickoekonomický výzkumný ústav hutnický 1984.
- Tomeš, I.: *Sociální rozvoj podniku v sociálním kontextu území*. Referát na semináři „Koordinace sociálního rozvoje mezi ústředně řízeným průmyslem a územními celky“. Ostrava, Výzkumný ústav palivoenergetického komplexu 1984.
- Ulman, V. a kol.: *Prostorové aspekty rozvoje odvětví nevýrobní sféry*. Ostrava, Výzkumný ústav rozvoje oblastí a měst 1986.
- Vidláková, O.: *Komplexní ekonomický a sociální rozvoj řízení a orgány státní moci a správy*. Sociální analýza města Hradce Králové. Pardubice, Dům techniky ČSVTS 1980.
- Wiatr, J. a kol.: *Władza lokalna w warunkach kryzysu*. Warszawa, Institut sociologii, univerzitet Warszawsky.

Я. Премусова: Связи между предприятиями и территорией в области воспроизводства на местах

Статья выдвигает формулировку исходной точки оценки явлений, связанных с местным воспроизводством при определении влияния общественного процесса воспроизводства на процессы местного воспроизводства. Автор размышляет о характере ресурсов, которые можно использовать в местных масштабах, если центральный процесс воспроизводства провозглашает комплексность баланса ресурсов вплоть до местного уровня. Подробно и с использованием эмпирических сведений аргументируются связи ресурсов между промышленностью и национальными комитетами при строительстве и эксплуатации социальной инфраструктуры; в этом эмпирическом контексте дается оценка подходам разных научно-исследовательских учреждений к решению отношения центрального и местного воспроизводства. Автор останавливается на проблемах местной политики и на антропологических последствиях существующих параллельных решений социальных услуг. Решение намечается в плане воспроизводства семьи как целевой функции местного воспроизводства ресурсов (в случае, если оно включает и общегосударственные вводы). Интеграция вводных ресурсов на базе воспроизводства семьи предоставляет коррекцию для негативных перипетий воспроизводства местных учреждений и систем управления ими. Недостаточное социологическое познание поведения семьи в местном климате воспроизводства, однако, ограничивает возможность быстрых решений; в существующем континууме знаний, по всей вероятности, и изучение поведения семьи и ее социальной интеграции будет использовано в виде обратной связи для конституирования новых форм социального развития учреждений в рамках перестройки хозяйственного механизма.

Summary

J. Premusová: Links between Enterprises and the Region in the Local Reproduction Frame

The paper presents a formulation of the essential approach to the evaluation of phenomena connected with local reproduction in determining the impact of the all-social reproduction process on local-reproduction processes. Attention is paid to the nature of the resources which may be turned to advantage within the local framework in case the central reproduction process proclaims the complexity of the balance of resources up to the local level. On the basis of empirical knowledge, links among the resources of industry and of national committees in the construction and operation of the social infrastructure are argued in more detail; in this empirical context, the approaches of various research workplaces to the solution of the relation between central and local reproduction are evaluated. Problems of local policy and anthropological impacts of the current parallel solutions of social services are referred to. The suggestion is made that the starting point is to be found in the position of the reproduction of the family as a goal function of the local reproduction of resources (in so far as this also involves nation-wide inputs). The integration of resource inputs on the basis of the reproduction of the family allows a correction for the negative reproduction peripetias of local institutions and their managements. However, an insufficient sociological knowledge of the family's behaviour in the local reproduction climate curtails the possibility of quick solutions; in the existing cognitive continuum, the research into the behaviour of the family and its social integration will probably be put to good use also in the form of feedback for constituting new forms of the social development of institutions within the framework of the reconstruction of the economic mechanism.